

BMK doet oproep aan het nieuwe

Hoewel het in en om Den Haag gonst van de geruchten over een nieuwe ministersploeg en een kakelvers regeerakkoord, tasten de meesten van ons in het duister. Komt er straks een kabinet van VVD, CDA, D66 en de ChristenUnie? En zo ja: wat zal dat kabinet dan uitdragen? De Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) wil dat het nieuwe kabinet van kinderopvang een basisrecht maakt voor kinderen van 0-12 jaar. | Sharon Gesthuizen

Wie komt er op sociale zaken, onderwijs, de zorg? Zullen Rutte, Buma, Pechtold en Segers en hun fracties verdere ontwikkeling van de kinderopvang in ons land stimuleren en op welke manier dan? Of zal de sector opnieuw te maken krijgen met nieuwe regelingen en andere financiële voorwaarden die de boel op zijn kop zetten? Het moet allemaal blijken de komende weken...

We weten in ieder geval zeker dat een substantieel deel van de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK) niet zal ingaan op 1 januari 2018, maar wordt opgeschoven naar 1 januari 2019. Dat maakt sommigen in het veld van de kinderopvang bezorgd: zal van uitstel afstel komen? Ook de BMK is zich bewust van dit risico. Met een nieuw kabinet en een andere minister kan er veel veranderen. En welke problemen het uitstel – waartoe minister Asscher heeft besloten – oplost, is nog maar zeer de vraag.

Financiële compensatie

De BMK was geen partij toen het IKK-akkoord werd afgesloten: we zijn een jonge organisatie. De kwaliteitsdiscussie was al afgerond op ons moment van oprichting. Jammer, want juist de BMK vindt dat het in de kinderopvang nog veel meer om en over de kwaliteit moet gaan. Mede daarom hebben we ons toch gecommitteerd aan het akkoord en meegepraat over de wetgeving die daaruit zou voortvloeien. Zo konden we toch invloed uitoefenen op belangrijke beslissingen. Maar nu substantiële delen van de wet

pas op een later moment worden ingevoerd, en een nieuw kabinet daarover de beslissende stem heeft, vinden we het niet meer dan logisch om ook nog eens kritisch te kijken naar welke zaken er beter geregeld kunnen worden: welke dingen missen we in de wet IKK die er wel in zouden moeten staan?

In het oog springend is natuurlijk de sectorbrede zorg over de betaalbaarheid van de nieuwe beroepskracht-kind-ratio (bkr). Veel aanbieders van kinderopvang betwijfelen of de afgesproken compensatie voor de inzet van meer personeel op babygroepen voldoende is. Zij menen dat ouders de dupe zullen worden als dat niet het geval blijkt te zijn. Om toegankelijkheid en goede kwaliteit voor alle ouders en hun kinderen te garanderen, is het goed dat binnenkort nader onderzoek wordt gedaan naar de benodigde hoogte van de compensatie.

Maar minstens zo belangrijk is dat de uitkomsten van dat onderzoek niet door de politiek worden genegeerd. Tijdens het meest recente Kamerdebat liet een enkele woordvoerder al doorschemeren dat een uit het onderzoek blijkend tekort niet automatisch door de overheid zou hoeven worden aangevuld. En daar steekt het wel een beetje.

Want zal een nieuw kabinet dan minder verantwoordelijkheid nemen als het gaat om de betaalbaarheid van kinderopvang? Als de economie blijft aantrekken en de vraag naar opvang toeneemt, zal de overheid dan zeggen dat de sector zelf maar moet bijschieten wat tekortschiet voor de bkr-financiering? Het is een reële

zorg van de aanbieders van opvang en het moet ons doel zijn om duidelijk te maken dat dat niet kan.

Doelmatig besteden

Juist in de wijken waar kinderopvang een extra taak heeft in het vroegtijdig signaleren van problemen, voor een goed aanbod van ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen en als steun en hulp voor ouders, zorgen veel van onze leden ervoor dat de toegankelijkheid niet wordt geschaad, door de kosten voor ouders zo laag mogelijk te houden.

Soms is het moeilijk om in de wijken waar een sterke behoefte bestaat aan dergelijke kinderopvang – maar niet altijd voldoende vraag is – toch betaalbare en kwalitatief hoogwaardige opvang te bieden. Als de aanbieders straks zelf een deel van de mogelijke extra kosten van de bkr moeten dragen, zou dat funest zijn. Ouders en kinderen zijn daarvan dan de dupe. Dit is iets wat een nieuwe bewindspersoon nooit uit het oog mag verliezen.

Publiek geld

We willen er als BMK geen doekjes om winden: een nieuw kabinet kan zich beter buigen over andere zaken, juist wanneer het gaat om geld. Want als er veel publieke middelen omgaan in de kinderopvang, is het logisch om de eisen die worden gesteld aan transparantie over de bedrijfsvoering kritisch onder de loep te nemen en aan te scherpen – ook de financiële. Neem bijvoorbeeld de mate waarin winsten terugvloeien in de opvangorganisaties ten behoeve van de kwaliteit van de opvang. Het is een vraag die beantwoord moet worden, wil een investering van de overheid via de belastingen gerechtvaardigd en verdedigbaar zijn. Publiek geld moet immers doelmatig worden besteed. Op het vlak van governance valt dus nog een grote kwaliteitsslag te maken; het is een van de thema's waarop de BMK-leden in eigen huis al sterk inzetten. Het zou geweldig zijn als een nieuwe minister of staatssecretaris daar ook oren naar zou

kabinet

hebben. Maar naast het IKK heeft ook de steeds frequenter samenwerking van kinderopvang en basisscholen een doortastende en betrokken bewindspersoon nodig.

Hoe goed organisaties die kinderopvang én primair onderwijs aanbieden binnen een geïntegreerd concept, het ook doen, zij lopen nog steeds te vaak aan tegen tegenstrijdige regelgeving. Heel frustrerend maar ook zonde van de positieve energie en tijd die bestuurders en medewerkers in samenwerking willen steken.

Als er binnenkort een kabinet Rutte III is, zou het geweldig zijn als de nieuwe vrouw of man op het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zelf in de sector komt zien hoeveel moois er mogelijk is. En hoe die mogelijkheden nog eens vleugels krijgen wanneer kinderen in integrale kindcentra (ikc's), brede scholen, speel-leercentra of op andere plekken waar opvang en onderwijs niet meer volledig gescheiden worden aangeboden, gebruik mogen maken van betere faciliteiten, een hechter team van verzorgers en leraren, soepeler overdracht en een overzichtelijker dagritme.

Voor dat laatste geldt natuurlijk dat dit ook voor ouders een enorme sprong vooruit kan zijn. Maar het haalt bovendien het beste uit de professionals en laat daarmee een rijk aanbod aan ontwikkelingsmogelijkheden voor alle kinderen ontstaan, ook voor diegenen die het wellicht het hardst nodig hebben. We weten steeds beter dat kinderen in de allereerste jaren van hun leven de grootste sprongen kunnen maken in hun ontwikkeling. Nu is het tijd om ook de manieren waarop we kinderen laten groeien en stimuleren in wat zij kunnen, in overeenstemming te brengen met die kennis.

Méér bieden

Daarom wil ik besluiten met een warm pleidooi voor een goede basisvoorziening opvang – voor alle kinderen. We hebben onze kinderen meer te bieden dan we nu doen als opvoeders. De allerjongsten in onze samenleving zijn gebaat bij stabiliteit – iets dat ook erkend wordt door en

Sharon Gesthuizen

FOTO: BART MAAT

blijkt uit maatregelen van de overheid, zoals het vaste-gezichten-criterium. Het is niet minder dan ouderwets dat de beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardige kinderopvang nog altijd voor een belangrijk deel afhankelijk is van marktwerking. Dit werkt niet bevorderlijk voor het creëren van een stabiel en hoogwaardig aanbod. Het past niet meer bij onze pedagogische overtuigingen, maar evenmin bij de wens van veel jonge ouders: volwaardige ontwikkelingsperspectieven voor vrouwen en mannen. Terwijl we juist op dit moment bij ouders meer vertrouwen zien in kinderopvang én een groeiend besef van de toegevoegde waarde van kwalitatief goede kinderopvang voor de ontwikkeling van kinderen.

Goede kinderopvang zou daarom een basisrecht moeten zijn voor alle kinderen van nul tot twaalf jaar. Want door het gebruikmaken van kinderopvang te stimuleren en tegelijkertijd betere

samenwerking met onderwijs mogelijk te maken, bewijzen we niet alleen de jeugd een dienst: we zorgen er daarmee ook voor dat de rem die we nog altijd plaatsen op een optimale participatie van vrouwen eindelijk verdwijnt. Kinderopvang is veel meer dan een arbeidsmarktinstrument, het is een ontwikkelingsinstrument voor kinderen. Maar het niet erkennen van de stimulerende werking van een conjunctuuronafhankelijk en professioneel hoogwaardig aanbod aan kinderopvang op de arbeidsmarktparticipatie van met name vrouwen, is de grootst mogelijke fout die een moderne 21e-eeuwse samenleving kan maken. Het is tijd voor Nederland om dat inzicht om te zetten in verandering. Daarvoor zullen wij en onze kinderen onszelf dankbaar zijn in de toekomst.

Sharon Gesthuizen is voorzitter Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK).